

« ضرورت توسعه فضای سبز شهری »

● مقدمه

فضای سبز با هدف نزدیک شدن به نیاز شما برای ایجاد فضای صمیمی سرشار از رنگ و احساس و با آرایه راه‌حل‌های فنی و معیارهای زیبایی شناختی همراه با ایده‌های خوب، محلی برای استراحت و تفریح و سرگرمی و عاملی جهت جلوگیری از آلودگی محیط زیست و مبارزه با سر و صدا است که با در نظر داشتن حفظ منابع طبیعی و محیط زیست ایجاد می‌شود.

فلسفه و معماری فضای سبز از زمان بسیار قدیم مورد تحقیق و بررسی قرار گرفته است. کارشناسی ارشد طراحی منظر، نه تنها به قوانین طبیعت پایبند است، بلکه تلاش برای پیاده‌سازی روش ساخت باغ‌ها با اصول اساسی فلسفه زندگی مردم را در نظر گرفته است، که سبک‌های مختلف طراحی، چشم‌انداز و بازتابی از دوره‌های خاصی از زندگی و معماری باغ است که همراه با جنبه‌های مذهبی و ملی از زندگی مردم نسبت به هماهنگی و طبیعت در آن دیده می‌شود.

• فضای سبز شهری چیست؟

- ✓ گاری مول: پوشش سبز شهرها
- ✓ پدر پارک‌داری ایران: فضای سبز شهری منطقه‌ای پوشیده از گیاه در داخل و اطراف شهرها که دارای دو کارکرد مهم برای شهر می‌باشد تعدیل دما، تلطیف هوا و زیبایی آفرینی.
- ✓ جامع‌ترین تعریف: فضای سبز شهری بخشی از فضاهای باز شهری است که در عرصه‌های طبیعی یا مصنوعی تحت استقرار درختان، گل‌ها، چمن‌ها و سایر گیاهان است که بر اساس نظارت و مدیریت انسان با در نظر گرفتن ضوابط، قوانین و تخصص‌های مرتبط با آن برای بهبود شرایط زیستی، زیستگاهی و رفاهی شهروندان و مراکز جمعیتی غیر روستایی، حفظ، نگهداری یا بنا می‌شود.

• اهمیت و کارکردهای مهم فضای سبز شهری

امروزه مفهوم شهرها بدون فضای سبز موثر در اشکال گوناگون آن دیگر قابل تصور نیست. پیامدهای توسعه شهری و پیچیدگی‌های معضلات زیست‌محیطی آن‌ها موجودیت فضای سبز و گسترش آن را برای همیشه اجتناب‌ناپذیر کرده‌اند. توجه به فضای سبز به طور عام به عنوان ریه‌های تنفسی شهرها تعریف اغراق‌آمیزی از کارکرد آن نیست. بلکه این شبیه بیان‌کننده حداقل کارکرد آن در مفهوم اکولوژیک شهرها به شمار می‌رود.

این فضاها هم از دیدگاه تامین نیازهای زیست‌محیطی شهرنشینان و هم از نظر تامین فضاهای فراغتی و بستر ارتباط و تعامل اجتماعی آن جایگاهی درخور اهمیت دارد. در این‌جا به مهم‌ترین کارکردهای فضاهای سبز در شهرها اشاره می‌شود:

۱. **کارکرد تفریحی:** پارک‌ها بهترین محل برای آرامش و رفع خستگی هستند. امروزه کارکرد تفریحی پارک‌ها و فضای سبز جایگزین بخشی از کارکردهای تفریحی خانواده روابط همسایگی و محلی، بازار و ... شده است.
۲. **کارکرد بهداشتی:** پارک‌ها و فضای سبز را می‌توان در زمره مراکز تامین‌کننده بهداشت جان و روان افراد دانست. نقش گسترده فضای سبز در تمرکز اعصاب بر کسی پوشیده نیست.

۳. کارکرد ارتباطی: پارک‌ها زمینه‌ساز روابط نانوشته سازمان یافته‌ای هستند که با توجه به نیازهای اقشار مختلف اجتماعی شکل می‌گیرد و دوام می‌یابد.

۴. کارکرد آموزشی: بازی و سرگرمی در آموزش و پرورش جسم و ذهن کودکان سهم موثری دارد. پارک‌ها هرچند وسایل بازی اندکی دارند، زمینه کسب مهارت و خلاقیت را برای کودکان فراهم می‌سازند.

۵. کارکرد خرید و فروش: به رغم این که پارک‌ها جایگاه گردش و آرامش هستند اما به دلیل حضور گسترده مردم در آن‌ها، جای مناسب و پررونقی برای عرضه کالاهای مختلف مورد نیاز گردشگران هستند.

• عوامل موثر در حفظ و توسعه فضای سبز

الف) عوامل دولتی: اقتصاد

کیفیت فضاهای سبز در اطراف شهر به طور مستقیم و غیر مستقیم تاثیر مثبتی بر اقتصاد جامعه دارد. ساخت و ساز و مدیریت پارک‌های سبز و عمومی به معنای افزایش ارزش ملک است. هم‌چنین کمک می‌کند تا شهرداری‌ها برای حفظ و یا جذب ساکنان جدید، نیروی انسانی بیش‌تری را جهت همکاری استخدام کنند.

ب) عوامل محیطی: طبیعت و محیط‌زیست

فضای سبز با کاربردهای گوناگون خود، نقش در کنترل و تثبیت خاک و ممانعت از جاری شدن آب‌های هرز و تشکیل سیلاب‌ها، کنترل و کاهش صداهای ناهنجار و گوش خراش وسایل نقلیه، کارخانجات و کارگاه‌های مختلف، پاکیزه‌سازی و رفع آلودگی هوا از طریق جذب گاز انیدرید کربنیک و آزادسازی اکسیژن برای حیات انسان دارد و با تزریق هوای تمیز به داخل هوای آلوده از سنگینی آن می‌کاهد.

ج) عوامل اجتماعی: سلامت

اثر مثبت رنگ سبز در سلامت به طور کلی شناخته شده است. رنگ سبز بر سلامت روان نیز تاثیر می گذارد. این رنگ می تواند تاثیر بسیار مثبتی بر استرس و اختلالات خواب در زندگی شهری بگذارد. گیاهان سبز نیز صداهای مزاحم و آلودگی هوا را کاهش می دهند.

• عمل کردهای فضای سبز را می توان به چهار دسته کلی تقسیم کرد:

۱. فضای سبز عمومی: اینها فضاهای سبز شهری و پارکها هستند که عمل کردهای اجتماعی دارند. این فضاها برای عموم مردم در گذران اوقات فراغت تفریح گردهماییهای اجتماعی و فرهنگی مورد استفاده قرار می گیرند.
۲. فضای سبز نیمه نیمه: این فضاها نسبت به فضاهای عمومی محدودترند. مانند محوطه های باز بیمارستانها، تدارکات دولت و نظایر آن می باشند.
۳. فضای سبز معابر و خیابانها: از جمله فضاهای سبز شهری اند که به طور معمول درخت کاری حاشیه باریکی از حد فاصل پیاده رو و سواره را تشکیل می دهد.
۴. فضای سبز خصوصی: شامل کلیه فضاها از جمله باغچه ها و باغ های موجود در شهر است که استفاده آن محدود به مالکان آن می باشد.

• پیشنهادات:

۱. پیش بینی اراضی لازم برای فضای سبز که در نظر گرفتن این فضاها بایستی متناسب با نرخ رشد جمعیت در چندین سال آینده باشد.
۲. حفظ باغات قدیمی و جدید در داخل و اطراف شهرها و جلوگیری از تفکیک و قطعه بندی آن و تبدیل تدریجی آن به پارک متناسب با امکانات

۳. تجدید نظر نمودن در قطعه‌بندی اراضی در نظر گرفته شده برای ساختمان
۴. یک‌سویه نمودن امکان تغییر کاربری فضای سبز به سود سایر کاربری‌ها
۵. منوط و مشروط نمودن صدور جواز ساختمان و ارایه پایان کار، ساختمان منازل، ادارات، مدارس و... به لزوم رعایت و اجرای درصدی تعیین شده برای فضای سبز
۶. حفظ اراضی بایر و موات در سطح شهر
۷. تخریب قسمتی از بافت‌های قدیمی و نامناسب و خانه‌های مخروبه در سطح شهر
۸. جلوگیری از توسعه بی‌رویه شهر و حاشیه‌نشینی
۹. احیای چشمه‌ها، قنوت، چاه‌ها و استفاده از آب رودخانه‌ها
۱۰. تامین نیروی انسانی، ماشین آلات، امکانات و اعتبارات لازم و کارساز

• نتیجه‌گیری

با توجه به کارکردهای مهم فضای سبز شهری و نقش مهم آن‌ها در توسعه پایدار شهری از این بررسی در می‌یابیم که در واقع ایجاد فضای سبز مطلوب راه حلی برای بسیاری از مشکلات حاد شهری است که علاوه بر ارتقای کیفیت منظر شهر در مقولات زیبایی‌شناسی و ادراک

هویت، موثر می‌باشد که می‌تواند از تخریب اقتصادی و فیزیکی، افت کیفیت زندگی، آلودگی، تراکم و کوچ طبقه

متوسط از مرکز شهر پیش گیری کند و سرزندگی را به مناطق مرکزی شهر و پیرامون آن آورده و مردم را تشویق به حضور داوطلبانه نماید.

تهیه کننده: روابط عمومی موسسه خیریه نیکوکاران راز/ تابستان ۹۹

- منابع: rasadnews.com
- Sabzafshan.ir
- mohamad-eftekhar.blogfa.com

نفس کشیدن سندی برای زنده بودن،
و هم نفسی، دلیل ادامه زندگی ست.

دی دی، حامی راز

DiDi_Water
www.didiwater.com
info@didiwater.com

razcharity
www.razcharity.com
info@razcharity.com

۴۰۶۲۵

موسسه خیریه نیکوکاران راز
غیر دولتی، غیر انتفاعی، غیر سیاسی و داوطلبانه